

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 17, 20, 20¹, 21, 42 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 63¹ straipsniu ir 15 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 22, 67, 74 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektai.

Projekto rengėjas Lietuvos Respublikos energetikos ministerija

Projekto tikslas Iki 2025 m. padidinti elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) gamybos kiekį iki 5 TWh, skatinti AEI naudojančių elektrinių plėtrą.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)

Poveikis atitinkamai sričiai

Sritis: elektros energetikos sektorius.

Įstatymų projektais siekiama:

1) sudaryti galimybes iki 2025 m. elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) gamybos kiekį padidinti ne mažiau nei iki 5 TWh taip padidinant vietinius elektros energijos gamybos pajėgumus. Šie pakeitimai atlikti atsižvelgiant į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijoje, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. XIII-1288 redakcija), nustatytus tikslus atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje iki 2025 metų;

	Esama situacija (2017 m.)	Siekiamą situaciją (2025 m.)
Pagamintas elektros energijos iš AEI kiekis	2,44 TWh ¹	5 TWh

2) sudaryti sąlygas palaipsniui integruoti AEI elektros energijos gamintojus į rinką. Šie pakeitimai atlikti atsižvelgiant į Europos Komisijos komunikato „2014–2020 m. valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ reikalavimus;

3) sudaryti nediskriminacines sąlygas kitoms valstybėms narėms pasinaudoti AIEĮ projekte siūlomu įtvirtinti paramos mechanizmu. Šie pakeitimai atlikti atsižvelgiant į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 30 ir 110 straipsnius;

4) nutraukti pagal dabar galiojančią paramos schemą pradėtą, tačiau nebaigtą organizuoti skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną, atsižvelgiant į tai, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nurodyta skatinimo kvota yra išnaudota, o AIEĮ projekte numatomas skirtingas, nei dabar galiojantis, paramos paskirstymas;

5) užtikrinti, kad gamintojai rezervavę elektros tinklų galias ir pralaidumus užbaigtų projektus;

6) sudaryti vienodas konkurencines sąlygas AEI gamintojams, ketinantiems dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione.

¹ AB „Litgrid“ duomenys.

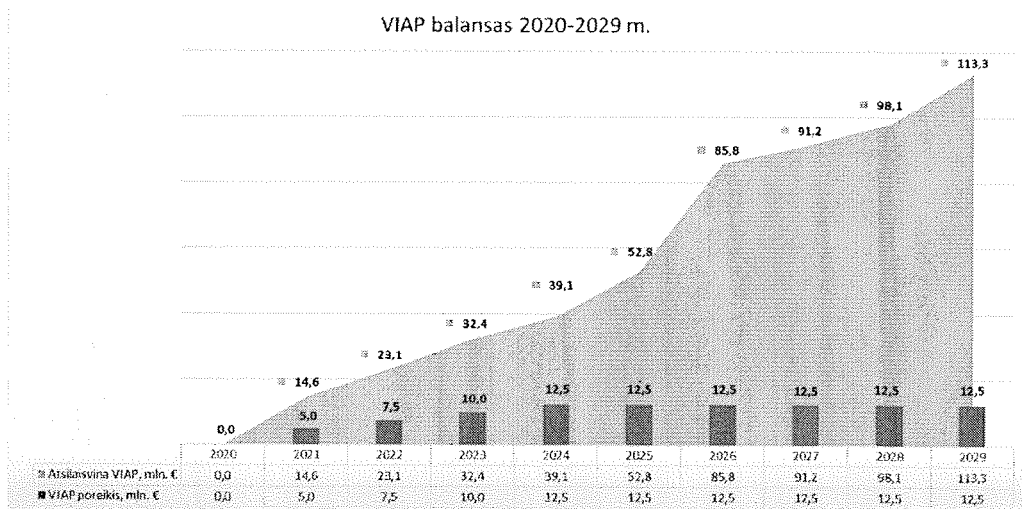
AIEĮ projekte numatytos priemonės paskatins naujų investicinių projektų plėtrą. Padidinus vietinius elektros energijos gamybos pajėgumus atitinkamai sumažės importuojamos elektros energijos kiekis ir padidės šalies energetinis saugumas. Skatinant vietinę elektros energijos gamybą būtų sukuriamos naujos darbo vietos, atokesniuose regionuose (1 MW instaliuotos galios projekto statybos laikotarpiu vidutiniškai galėtų būti sukuriamos 4–5 papildomos darbo vietos ir viena nuolatinė darbo vieta projekto įgyvendinimo laikotarpiu). AIEĮ projekte siūloma atsisakyti nuostatos, kad elektros tinklų operatoriaus patirtos sąnaudos prijungiant elektrinę prie tinklų būtų paskirstomos tarp gamintojo ir elektros tinklų operatoriaus,

Elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) projektu siekiama iš AIEĮ perkelti nuostatas dėl ketinimų protokolo pasirašymo ir prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo ir atlikti kitas redakcinio pobūdžio korekcijas, atsižvelgiant į keičiamas AIEĮ nuostatas. Taip pat EEĮ projekte numatoma, kad pasirašyti ketinimų protokolą ir elektros tinklų operatoriams pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą, reikalingą galių ir pralaidumų rezervavimui, privalės visi elektros energijos gamintojai, gaunantys paramą ir jos negaunantys, elektros energijos gamybai naudojantys AEI ir iškastinį kurą.

Siekiant, kad nebūtų palikti nenaudojami elektros energijos gamybos įrenginiai, nustatoma, kad privaloma pateikti pasižadėjimą demontuoti elektrinę, kai leidimas gaminti elektros energiją yra panaikinamas teisės aktų nustatyta tvarka.

Poveikis valstybės finansams

AIEĮ ir EEĮ įstatymų projektuose įtvirtintos nuostatos neigiamo poveikio valstybės finansams nesukurs. AEI parama finansuojama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) lėšomis, kurios surenkamos iš elektros energijos vartotojų, kadangi dėl besibaigiančios paramos AEI gamintojams VIAP mokestis kasmet mažėja, buvo nustatyta, kad toliau remiant naujus AEI pajėgumus VIAP kaina elektros energijos vartotojams nedidėtų.

1 grafikas. VIAP balansas iki 2029 m.²

² VIAP poreikis apskaičiuotas remiantis prognozuota laikotarpio vidutine rinkos kaina (35,98 €/MWh) ir VKEKK 2018-05-31 d. nutarimu Nr. O3E-171 vėjo elektrinėms nustatytu fiksuotu maksimaliu tarifu (41 €/MWh).

Buvo išanalizuoti 4 paramos teikimo mechanizmai, vertinant skirtingas rinkos kainas ir aukcionų rezultatus. Ieškant ekonomiškai efektyviausio sprendimo buvo pasirinktas vartotojui finansiškai naudingiausias kainos priedo modelis su nustatyta maksimalia riba. Taikant šį paramos modelį, priklausomai nuo rinkoje susiformavusios elektros energijos kainos ir aukcione laimėto kainos priedo, reikėtų **nuo 151 mln. iki 590 mln. eurų** per 12 metų paramos teikimo laikotarpį.

Poveikis administracinei naštai

Administracinė našta suinteresuotiems fiziniams ir juridiniams asmenims apskaičiuota remiantis Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 706 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“. Apskaičiuota bendra abiejų teikiamų įstatymų projektų administracinė našta sudaro **1 308,43 euro**.

AIEĮ projekte nustatomi informaciniai įpareigojimai:

- AIEĮ projekto 2 straipsnio 13¹ dalyje numatoma, kad Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK) nustato didžiausią elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojams kainą;
- AIEĮ projekto 2 straipsnio 19 dalyje numatoma, kad VKEKK nustato elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių atskaitinę kainą, kuri naudojama didžiausiam galimam elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedui nustatyti;
- AIEĮ projekto 4 straipsnio 6 dalis numato, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato ir tvirtina elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo tvarkaraštį;
- AIEĮ projekto 10 straipsnio 16 dalyje numatoma, kad elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis Vyriausybės nustatyta tvarka, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui pateikia informaciją apie gamintojo, laimėjusio skatinimo kvotų paskirstymo aukcione faktiškai pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį;
- AIEĮ projekto 10 straipsnio 17 dalyje numatoma, kad gamintojas viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui pateikia įrodymus ir argumentuotus paaiškinimus dėl mažesnio kaip 80 procentų elektros energijos gamybos kiekio, arba viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui sumoka sumą, apskaičiuojamą vadovaujantis šio straipsnio 18 dalies nuostatomis;
- AIEĮ projekto 10 straipsnio 21 dalyje numatoma, kad Vyriausybės įgaliota institucija atlieka technologinį ir ekonominį atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtros vertinimą;
- AIEĮ projekto 10 straipsnio 22 dalyje numatoma, kad elektros tinklų operatorius, siekdamas įvertinti visą šalyje pagamintą ir suvartotą AEI kiekį, tvarko visos prie jo valdomų elektros

tinklų prijungtų gamintojų pagamintos elektros energijos apskaitą;

- AIEĮ projekto 13 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau – VEI) vieną kartą per metus iki einamųjų metų kovo 1 d. apskaičiuoja elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekį ir informaciją apie tai skelbia savo interneto svetainėje;
- AIEĮ projekto 13 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad VEI kas mėnesį skelbia ir atnauja informaciją apie gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią savo interneto svetainėje.

Kita svarbi informacija

Nėra.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Aurimas Salapėta
Pareigos	Vyriausiasis specialistas
Institucija (padalinys)	Energetikos ministerija
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. 8706 6 4604, el. p. aurimas.salapeta@enmin.lt

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

[Signature]
Dovilė Lajauskaitė

2018-09-13

Energetikos ministerijos
kalbos tvarkytoja

[Signature]
Aušra Šiniuvienė

2018-09-13